

VI. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

1. KIERUNKI DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ

Podstawowym celem działań kontrolnych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie jest zapewnienie odpowiednich standardów jakości środowiska poprzez egzekwowanie przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska. Powyższe zadania są realizowane na podstawie opracowanych przez Inspektorat rocznych celów kontrolnych i wykonywanych kwartalnych planów kontroli.

Wybór celów kontrolnych uwarunkowany był wytycznymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ) do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2007 roku oraz wytycznymi do planów kontroli wyrobów wprowadzanych do obrotu. Uwzględniono również ocenę podstawowych problemów środowiskowych na terenie województwa oraz stan przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez podmioty z ewidencji WIOŚ.

Na podstawie analizy tych materiałów ustalono 14 celów kontrolnych (tabela 1).

Tabela 1. Planowe działania kontrolne

L.p.	Cele działań kontrolnych
1.	Ocena przestrzegania przepisów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające pozwoleń zintegrowanych
2.	Ocena zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami
3.	Ocena przestrzegania przepisów w zakresie gospodarki ściekowej
4.	Ocena przestrzegania przepisów w zakresie ochrony powietrza
5.	Ocena przestrzegania wymagań przepisów ustawy o odpadach z uwzględnieniem międzynarodowego obrotu odpadami
6.	Ocena eksploatacji składowisk odpadów
7.	Ocena przestrzegania przepisów przez podmioty prowadzące działalność w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi
8.	Ocena przestrzegania wymagań ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej i depozytowej
9.	Ocena przestrzegania wymagań ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji
10.	Ocena przestrzegania wymagań ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym
11.	Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu
12.	Ocena przestrzegania wymagań ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową
13.	Ocena realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom
14.	Ocena przestrzegania wymagań ustawy o substancjach i preparatach chemicznych

Poza kontrolami planowymi podejmowane były także pozaplanowe działania kontrolne na wniosek m. in.: GIOŚ, wojewody, organów samorządowych oraz obywateli.

W 2007 r. Inspektorat prowadził również na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska cykl kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania,

transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, z wyłączeniem składowisk odpadów.

Realizacja zadań kontrolnych

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi ewidencję kontrolowanych podmiotów, która podlega bieżącej aktualizacji. W 2007 r. zarejestrowanych w niej zostało 328 podmiotów co zwiększyło ich łączną ilość do 4 772 zakładów. W porównaniu z rokiem 2006 ilość ta wzrosła o ok. 7%.

Plan kontroli na rok 2007 zakładał przeprowadzenie 834 kontroli (w 2006 r. – 832 kontrole). Plan został w całości zrealizowany.

Poza planem wykonano 592 kontrole. Kontrole te były podejmowane z wniosków:

- GIOŚ, wojewody i organów samorządowych,
- inwestorów – o pozwolenie na użytkowanie lub oddania do eksploatacji realizowanych inwestycji,
- o wydanie opinii i zaświadczeń,
- o interwencję na uciążliwość zakładów,
- kontrolowanych podmiotów – po usunięciu naruszenia,
- rolników korzystających z funduszy unijnych.

Ogółem przeprowadzono 1 426 kontroli, w tym podczas 237 kontroli wykonano badania i pomiary. Ilość przeprowadzonych kontroli wzrosła w porównaniu z rokiem ubiegłym o 104 kontrole (ok. 7 %).

Skontrolowano 1 310 użytkowników środowiska tj. około 27% jednostek będących w ewidencji WIOŚ.

Ocena przestrzegania przepisów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego

Zgodnie rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie późniejszych terminów do uzyskania pozwolenia zintegrowanego oraz traktatem akcesyjnym, ostatnim terminem, w którym podmioty zobowiązane były do uzyskania pozwolenia zintegrowanego był 30 października 2007 r. Ustawodawca dał również możliwość MWIOŚ przedłużenia terminu uzyskania usunięcia naruszenia polegającego na eksploatacji instalacji bez wymaganego pozwolenia do 30.10.2007 r.

Na opracowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie liście instalacji, które wymagają uzyskania pozwolenia zintegrowanego znajdują się obecnie 134 podmioty korzystające ze środowiska (wg aktualizacji na dzień 31.12.2007 r.).

Zgodnie z prowadzoną ewidencją, pozwolenia zintegrowane dla wszystkich eksploatowanych instalacji uzyskało 85 zakładów (157 instalacji), a do tej pory w województwie nie zostały wydane pozwolenia dla 49 zakładów (stan na 31.12.2007 r.)

W 2007 r. zaplanowano i wykonano w ramach tego celu 83 kontrole, w tym 11 kontroli z pomiarami.

Dokonano również 9 uzgodnień projektów pozwoleń zintegrowanych przekazanych przez starostów.

W trakcie kontroli sprawdzano:

- stan przygotowań zakładów do uzyskania pozwoleń zintegrowanych (46 kontroli),

- przestrzeganie obowiązków nałożonych w posiadanych pozwoleniach zintegrowanych (37 kontroli).

Naruszenia stwierdzono w 51 przypadkach. Dotyczyły one między innymi:

- nieprawidłowości w zakresie realizacji obowiązku prowadzenia monitoringu środowiska wynikającego z pozwolenia zintegrowanego,
- nieprawidłowości zapisów pozwolenia zintegrowanego,
- przekroczenia rocznej wartości emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- nieprawidłowości w sposobie magazynowania odpadów.

W związku z powyższym podjęte zostały następujące działania pokontrolne:

- wydanych zostało 39 zarządzeń pokontrolnych,
- skierowano 19 wystąpień do organów wydających pozwolenia zintegrowane (wojewoda – 12 wystąpień, starosta – 7 wystąpień) o weryfikację pozwoleń zintegrowanych,
- nałożono 9 mandatów karnych,
- pouczone 11 osób z kontrolowanych podmiotów w zakresie stwierdzonych naruszeń dot. eksploatacji instalacji wymagającej lub posiadającej pozwolenie zintegrowane,
- wszczęto 23 postępowania administracyjne w sprawie wstrzymania działalności instalacji IPPC w związku z brakiem pozwoleń zintegrowanych po upływie terminu.

Przeprowadzono również 21 kontroli pozaplanowych m. in. na wniosek: Wojewody w związku z toczącym się postępowaniem o wydanie pozwolenia zintegrowanego, interwencyjnych w związku z uciążliwością składowisk bądź instalacji technologicznych oraz związanych z brakiem pozwolenia zintegrowanego po upływie terminu ustawowego.

W wyniku podjętych działań:

- wydano 1 zarządzenie pokontrolne,
- skierowano 1 wystąpienie do wojewody o weryfikację PZ,
- złożono 1 zawiadomienie do prokuratury,
- nałożono 1 mandat karny,
- wydano 3 decyzje ustalające nowy termin uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- wszczęto 8 postępowań administracyjnych w sprawie wstrzymania działalności instalacji IPPC w związku z brakiem pozwoleń zintegrowanych po upływie terminu.

Ocena zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie jako organ wyspecjalizowany, w 2007 r. prowadził kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych wymagań zgodnie z ustawą z dnia 30 sierpnia 2002r. o systemie oceny zgodności.

Zaplanowano 70 kontroli u podmiotów wprowadzających wyrób na rynek (podobnie jak w 2006 r.), w tym u 25 podmiotów biorących udział w obrocie opakowaniami i u 45 podmiotów wprowadzających na rynek urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń. Kontrolą objęto 88 opakowań oraz 188 urządzeń.

Wszystkie zaplanowane kontrole zostały przeprowadzone w ustalonych terminach. Podczas kontroli wyrobów u producentów (podmiotów) przeprowadzono pełen zakres kontroli (analiza dokumentacji, kontrola nieobowiązkowego oznakowania określonego ustawą o opakowaniach i odpadach opakowaniowych), natomiast u sprzedawców zakres kontroli obejmował prawidłowość oznakowania materiału wykorzystanego do produkcji opakowania. W przypadku kontroli u sprzedawców urządzeń (podmiotów) przedmiotem kontroli było

głównie oznakowanie wyrobów, jednak z uwagi na obowiązek nałożony na producentów a dotyczący dołączania do urządzeń deklaracji zgodności, w każdym przypadku kontrolą objęto również ten dokument w zakresie poprawności jego sporządzenia (zgodności z rozporządzeniem Ministra Gospodarki).

W toku przeprowadzonych kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w zakresie opakowań:
 - brak spełniania wymagań w zakresie: wtórnego przetwórstwa materiałowego, odzysku energii,
 - brak oznaczenia literowego PS pod znakiem trójkąta na opakowaniu,
 - zupełnie nieczytelne oznakowanie opakowania,
- w zakresie urządzeń:
 - brak wartości poziomu zmierzonego mocy akustycznej w deklaracji zgodności dołączonej do urządzenia,
 - brak informacji zmierzonego i gwarantowanego poziomu mocy akustycznej w załączonej do urządzenia deklaracji, nie podano nazwy i adresu jednostki notyfikowanej, jak również zastosowanej procedury oceny zgodności,
 - brak oznakowania gwarantowanego poziomu mocy akustycznej na urządzeniu,
 - brak informacji w załączonej deklaracji zgodności nt. zastosowanej procedury oceny zgodności lub dołączenie do wyrobu deklaracji zgodności dla innego urządzenia,
 - brak powołania się w deklaracji zgodności na dyrektywę 2000/14/WE,
 - brak podania w deklaracji miejsca przechowywania dokumentacji technicznej,
 - zastosowanie niewłaściwej procedury oceny zgodności dla danego urządzenia,
 - brak w deklaracji nazwiska i adresu osoby posiadającej dokumentację techniczną,
 - brak w deklaracji procedury oceny zgodności, zmierzonego i gwarantowanego poziomu mocy akustycznej,
 - brak deklaracji zgodności dołączonej do urządzenia,
 - niejednoznaczne i niezgodne ze wzorem oznaczenie na urządzeniu gwarantowanego poziomu mocy akustycznej.

W związku z powyższym:

- w 6 przypadkach skierowano wystąpienia do innych WIOŚ właściwych ze względu na siedzibę bezpośrednich dystrybutorów urządzeń lub producentów, które poddane kontroli u sprzedawców wykazały nieprawidłowości,
- w 2 przypadkach kontrolowany podmiot dobrowolnie zwrócił się do producenta wyrobu o uzupełnienie braków w deklaracji zgodności,
- w 2 przypadkach w trakcie kontroli usunięto niezgodność,
- wszczęto 1 postępowanie administracyjne w związku z nie spełnianiem wymagań w zakresie wtórnego przetwórstwa materiałowego oraz odzysku energii, które po przeprowadzeniu postępowania umorzono.

Ocena przestrzegania przepisów w zakresie gospodarki ściekowej

Głównym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych są ścieki komunalne i przemysłowe. W roku 2007 udało się ograniczyć w znacznym stopniu odprowadzanie niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych z terenu Krakowa poprzez oddanie do użytku nowoczesnej oczyszczalni ścieków Płaszów II, wyposażonej w urządzenia o wysokiej sprawności technicznej i technologicznej. Oczyszczalnia przyjmuje około 70% wytwarzanych

ścieków w aglomeracji krakowskiej i gminach ościennych (Zabierzów, Wielka Wieś i Wieliczka).

Kontrolą zostały objęte te podmioty, które w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą korzystają z wód a szczególnie te, w których stwierdzono nieprawidłowości w poprzednim okresie, a także użytkowników zlokalizowanych na obszarach zlewni rzek będących źródłem zaopatrzenia w wodę na potrzeby komunalne i gospodarcze. Przeprowadzone w 2007 roku kontrole użytkowników środowiska dotyczyły oceny stanu przestrzegania przepisów prawa krajowego, jak również WE tj. dyrektywy: 91/271/WE w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych oraz 76/464/WE (obecnie 2006/11/WE) w sprawie zanieczyszczeń spowodowanych niektórymi substancjami niebezpiecznymi odprowadzanymi do środowiska wodnego).

W 2007 r. przeprowadzono 537 kontroli planowych (529 w 2006 r.), w tym 40 kontroli z poborem próbek ścieków do analiz fizyko-chemicznych oraz 315 kontroli pozaplanowych, w tym 25 z badaniami fizyko-chemicznymi próbek ścieków.

W odniesieniu do roku ubiegłego, w którym liczba kontroli z pomiarami stanowiła około 13% ogólnej liczby kontroli, w roku 2007 kontrole z pomiarami stanowiły około 7,6%, przy czym liczba kontroli w dwóch ostatnich latach pozostała na tym samym poziomie.

Przyczyna przeprowadzenia kontroli podmiotów z ograniczeniem poboru próbek ścieków wynika głównie z posiadania przez większość użytkowników środowiska pozwoleń wodno-prawnych zobowiązujących podmioty do badań we własnym zakresie (tzw. automonitoring). W wyniku przeprowadzonych kontroli w 258 przypadkach stwierdzono naruszenia przepisów lub warunków odprowadzania ścieków. Dotyczy to między innymi:

- odprowadzania ścieków przez podmioty nie posiadające wymaganych prawem pozwoleń wodno-prawnych,
- naruszania warunków pozwoleń wodno-prawnych w zakresie jakości odprowadzanych ścieków, częstotliwości wykonywanych pomiarów, sposobu poboru próbek: Agencja Komunalna Sp. z o.o. w Brzeszczach – Komunalna oczyszczalnia ścieków, Przedsiębiorstwo Zmechanizowanych Robót Inżynieryjnych – Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy Poręba k/ Myślenic, Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy „INEX” w Kleczy Dolnej, PWiK Sp. z o.o. Olkusz - oczyszczalnia komunalna w Olkusz, Zespół Szkół im E. Godlewskiego w Piotrkowicach Małych – oczyszczalnia ścieków, Gmina Zawoja – komunalna oczyszczalnia ścieków w Zawoi – Widły, Gmina Ryglice – gminna oczyszczalnia ścieków, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Nowym Sączu, Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny w Zakopanem, „EXPOL” Sp. z o.o. w Nowym Sączu, Spółka „Karpaty” w Nowym Sączu - administrator schronisk tatrzańskich,
- braku umów cywilno-prawnych na wprowadzanie ścieków do kanalizacji,
- bezprawnym wprowadzaniu do kanalizacji ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, (m. in: TRI i formaldehyd),
- nieprawidłowej eksploatacji urządzeń zabezpieczających wody przed zanieczyszczeniem, braku dokumentacji dotyczącej wywozu ścieków ze zbiorników wybieralnych,
- braku przekazywania Marszałkowi Województwa Małopolskiego i MWIOŚ informacji o korzystaniu ze środowiska,
- braku wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska,
- nieprawidłowego postępowania z osadami ściekowymi.

W wyniku przeprowadzonych kontroli:

- wydano 31 decyzji wymierzających pieniężne kary biegnące,
- wydano 151 zarządzeń pokontrolnych,
- skierowano 83 wystąpienia do organów administracji w tym 12 do organów administracji rządowej a pozostałe do samorządowej informujących o wynikach kontroli i stwierdzonych nieprawidłowościach z prośbą o podjęcie działań zgodnie z kompetencjami,
- wydano 1 decyzję ustalającą termin usunięcia naruszenia przepisów,
- skierowano 3 wnioski o ukaranie do Sądu za bezprawne odprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych,
- nałożono 5 mandatów karnych na łączną kwotę 1 200 zł.

Wydane zarządzenia pokontrolne spowodowały, że około 80% nieprawidłowości zostało usuniętych, pozostałe 20% jest w trakcie realizacji (nie upłynął termin). W związku z nałożonymi karami pieniężnymi biegnącymi i wcześniej wymierzonymi karami za czas trwania naruszenia, zakłady podjęły zadania inwestycyjne zmierzające do budowy i modernizacji urządzeń oczyszczających, których realizacja spowodowała usunięcie przyczyny wymierzania kar. Podmiotami, które zakończyły inwestycje pozwalające zaliczyć wymierzone kary były: Miasto i Gmina Niepołomice, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Krakowie (oczyszczalnia ścieków w Płaszowie), Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Limanowej, Gmina Kamienica - oczyszczalnia ścieków w Szczawie, Gmina w Łącku – oczyszczalnia ścieków w Łącku, Sądeckie Wodociągi S.A. budowa kolektora B umożliwiająca likwidację lokalnej oczyszczalni i skierowanie ścieków do komunalnej oczyszczalni w Nowym Sączu, budowa zbiorczych systemów kanalizacyjnych w Tarnowie co umożliwiło skierowanie ścieków do wysokosprawnej komunalnej oczyszczalni w Tarnowie i likwidację małych gminnych oczyszczalni (Wojnicz, Lisia Góra, Żabno).

Ocena przestrzegania przepisów w zakresie ochrony powietrza

W województwie małopolskim zlokalizowana jest znaczna ilość zakładów przemysłowych, w których znajdują się zarówno energetyczne, jak i technologiczne źródła emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych. Kontrole wykazały ograniczenie emisji z dużych źródeł poprzez stosowanie coraz lepszych technik spalania paliw stałych (np. spalanie fluidalne), a także instalowanie nowoczesnych systemów odpylania gazów odlotowych, np. elektrofiltry komorowe, lub wysokosprawne tkaninowe filtry pulsacyjne o sprawności powyżej 99%. W przypadku technologicznych źródeł emisji, odchodzi się od instalowania urządzeń ochronnych na rzecz wdrażania technologii niskoemisyjnych.

W roku 2007 przeprowadzono 446 kontroli planowych (440 w 2006 r.) oraz 227 kontroli pozaplanowych (169 w 2006 r.), które obejmowały technologiczne oraz energetyczne źródła emisji. W 48 kontrolowanych podmiotach wykonane zostały pomiary emisji zanieczyszczeń.

W 4 zakładach stwierdzone zostały przekroczenia dopuszczalnych wartości emisji ustalonych pozwoleniami, a w 317 podmiotach stwierdzono inne naruszenia np.:

- nieuregulowany stan formalno-prawny wyrażający się brakiem pozwolenia na emisję zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza lub brakiem zgłoszenia instalacji do organu ochrony środowiska,
- brak aktualizowanej co pół roku ewidencji zawierającej informację o ilości i rodzaju gazów wprowadzanych do powietrza,

- brak utrzymywania we właściwym stanie technicznym urządzeń do usuwania zanieczyszczeń pyłowo-gazowych,
- nie przedkładanie MWIOŚ danych o zakresie korzystania ze środowiska,
- nie wykonywanie okresowych pomiarów emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- nieprawidłowości związane z wnoszeniem opłat za korzystanie ze środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.

W związku ze stwierdzonymi wyżej naruszeniami podjęto następujące działania pokontrolne:

- wydano 287 zarządzeń pokontrolnych,
- skierowano 7 wystąpień do organów administracji rządowej oraz 21 wystąpień do organów administracji samorządowej informujące o naruszeniach pozwoleń emisyjnych,
- w 19 przypadkach nałożono mandaty karne, na łączną kwotę 3 950 zł,
- w stosunku do 3 zakładów wszczęto postępowanie administracyjne w celu wyznaczenia terminu uzyskania pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
- udzielono 130 pouczeń.

Ocena przestrzegania wymagań przepisów ustawy o odpadach z uwzględnieniem międzynarodowego obrotu odpadami

W 2007 r. przeprowadzono 643 kontrole planowe (682 w 2006 r.) oraz 393 kontrole pozaplanowe (298 w 2006 r.).

W wyniku tych kontroli naruszenia stwierdzono w 515 przypadkach. Najczęściej występujące nieprawidłowości to:

- brak rocznego sprawozdania dotyczącego gospodarki odpadami za rok 2006 oraz nie przekazywanie ich do właściwego organu,
- brak ewidencji odpadów lub jej nierzetelne prowadzenie np. nie obejmujące wszystkich wytworzonych odpadów, a także niezgodnie z wzorami dokumentów stosowanymi na potrzeby ewidencji odpadów,
- brak uregulowanego stanu formalno-prawnych w zakresie gospodarki odpadami, w tym brak złożenia informacji o wytwarzanych odpadach innych niż niebezpieczne, brak decyzji zatwierdzających program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, brak zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu i odzysku odpadów,
- naruszenie obowiązków określonych w decyzjach administracyjnych właściwych organów,
- przekazywanie osobom fizycznym odpadów, nie ujętych na liście rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym nie będącym przedsiębiorcami do wykorzystania na ich własne potrzeby, magazynowanie odpadowych olejów smarowych w sposób niezgodny z przepisami,
- składowanie lub magazynowanie odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych.

W wyniku działań pokontrolnych wydano 507 zarządzeń pokontrolnych zobowiązujących do usunięcia stwierdzonych naruszeń.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości dot. naruszenia warunków nałożonych w decyzjach administracyjnych w zakresie gospodarki odpadami skierowano 41 wniosków do właściwych organów o podjęcie stosownych działań.

W jednym przypadku skierowano do sądu grodzkiego wniosek o ukaranie osoby odpowiedzialnej za stwierdzone nieprawidłowości oraz ukarano mandatami 101 osób z kontrolowanych podmiotów (głównie za brak informacji o wykonaniu zarządzeń pokontrolnych, za nieuregulowany stan formalno-prawny, brak ewidencji odpadów) na łączną sumę 19 750 zł.

W ramach ww. celu kontrolnego przeprowadzono również 12 kontroli w zakresie międzynarodowego obrotu odpadami w tym: 9 kontroli planowych oraz 3 pozaplanowe na wniosek GIOŚ.

W 6 przypadkach stwierdzono nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów, w związku z czym:

- nałożono 1 mandat karny,
- skierowano 3 wystąpienia do prokuratury,
- wystosowano 4 pisma do GIOŚ informując o nielegalnym obrocie odpadami.

W związku z akcją kontrolną w ramach projektu IMPEL TFS w oparciu o wytyczne GIOŚ przeprowadzono wspólne działania z Inspekcją Transportu Drogowego i Strażą Graniczną - zakończono je raportem przesłanym do GIOŚ.

Przeprowadzono 2 wspólne akcje z Inspekcją Transportu Drogowego w punktach kontrolnych w strefie przygranicznej (PL/SK) w Spytkowicach oraz przy bramkach autostrady A4 w Krakowie. Podczas kontroli nie trafiono na transport odpadów przemieszczanych międzynarodowo. W przypadku odpadów przewożonych krajowo transporty posiadały właściwą dokumentację.

Przeprowadzono 4 wspólne akcje ze Strażą Graniczną: na przejściu granicznym (PL/SK) kolejowym Muszyna-Plavec oraz na przejściu granicznym (PL/SK) drogowym w Chyżnem. Nie stwierdzono międzynarodowego przemieszczania odpadów. W punkcie kontrolnym w strefie przygranicznej (PL/SK) - Jabłonka skontrolowano 15 pojazdów. Dwa transporty przemieszczały odpady. Jeden z nich został zatrzymany na granicy do czasu przedłożenia prawidłowo wypełnionego załącznika.

Ponadto udzielano telefonicznych konsultacji pracownikom Straży Granicznej, na wniosek Urzędów Celnych w Nowym Sączu, Nowym Targu i Krakowie wystawiano formularze oceny towarów pod kątem klasyfikacji jako odpad lub nie (zgodnie z Porozumieniem z dnia 15.06.2007 r. w sprawie współdziałania w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów). Ocena dotyczyła głównie pojazdów sprowadzanych do Polski z USA i Kanady. W przypadkach stwierdzenia transportu odpadu informowano Urzędy Celne o dalszej procedurze (wystąpienia do Prokuratury oraz GIOŚ).

Ocena eksploatacji składowisk odpadów

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w Raporcie o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2006 roku, odpady składowano na 63 składowiskach, w tym na 24 przemysłowych i 39 komunalnych. Na 6 składowiskach przemysłowych i 1 komunalnym składowane były odpady niebezpieczne. W roku 2006 złożono łącznie 1 213,5 tys. Mg odpadów, z czego:

- 49,8% (604,5 tys. Mg) przyjęły składowiska komunalne,
- 50,2% (608,9 tys. Mg) składowiska przemysłowe.

W ilości odpadów pochodzących z działalności gospodarczej, przyjętych w roku 2006 na składowiska, 3,9% tj. 23,5 tys. Mg stanowiły odpady niebezpieczne. Wśród nich 68,5% tj. 16,1 tys. Mg stanowiły odpady zawierające azbest, składowane na składowiskach: w Tarnowie Składowisko odpadów "Za rzeką Białą" Jednostka Ratownictwa Chemicznego Spółka z o.o. w Tarnowie i Bolesławiu składowisko w Ujkowie Starym Zakład Gospodarki Komunalnej BOLESŁAW Sp. z o.o.

W 2007r. zostało skontrolowanych 40 eksploatowanych składowisk odpadów w pełnym zakresie, w oparciu o obowiązujące przepisy prawa polskiego z odniesieniem do Dyrektywy Rady UE 1999/31/WE. Kontrolą podlegał stan formalno-prawny składowisk a przede wszystkim spełnianie przez zarządzających wymagań określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczenia odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu. Spośród 40 skontrolowanych składowisk pozwolenia zintegrowanego nie posiadało 14 instalacji. W stosunku do 9 podmiotów ustalono ostateczny termin uzyskania pozwolenia do 30.10.2007 r. Trzy podmioty uzyskały pozwolenie zintegrowane w ww. terminie, 1 zakład złożył wniosek o zamknięcie kwatery, natomiast dla 9 zakładów wszczęto postępowanie administracyjne zmierzające do wstrzymania eksploatacji składowiska.

Składowiska odpadów komunalnych

Przeprowadzono 32 kontrole planowe (31 w 2006 r.) oraz 7 kontroli pozaplanowych (9 w 2006 r.).

Najczęściej stwierdzone w czasie kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- eksploatacji składowiska bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego,
- eksploatacji składowiska niezgodnie z zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska,
- braku prowadzenia monitoringu terenu składowiska odpadów,
- nieprzesyłania wyników monitoringu składowiska odpadów do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- braku realizacji obowiązków zawartych w decyzji administracyjnej dotyczącej technicznego zamknięcia składowiska i prowadzenia prac rekultywacyjnych.

W wyniku kontroli podjęto następujące działania pokontrolne:

- wydano 5 zarządzeń pokontrolnych,
- w 6 przypadkach nałożono grzywnę na łączną kwotę 1 500 zł,
- w 5 przypadkach wydano decyzje wyznaczające termin usunięcia naruszenia polegającego na eksploatacji składowiska bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego,
- w 9 przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne zmierzające do wstrzymania eksploatacji składowiska, z powodu braku pozwolenia zintegrowanego,
- w 3 przypadkach skierowano wystąpienia do właściwych terenowo starostów i w 3 do wojewody, przekazując informacje o wynikach kontroli składowisk odpadów komunalnych, w tym o stwierdzonych naruszeniach,
- w 1 przypadku wszczęto postępowanie w sprawie wydania decyzji ustalającej zakres i harmonogram działań niezbędnych do ustalenia przyczyn zmian obserwowanych

parametrów w piezometrach zlokalizowanych wokół składowiska odpadów komunalnych.

Składowiska odpadów przemysłowych

Przeprowadzono 11 kontroli planowych (13 w 2006 r.) oraz 5 kontroli pozaplanowych (7 w 2006 r.).

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- eksploatacji składowiska bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego (w 4 przypadkach),
- nie przesyłania wyników monitoringu składowiska odpadów do WIOŚ,
- braku realizacji obowiązków zawartych w decyzji administracyjnej dotyczącej podjęcia działań i prac mających na celu ograniczenie niekorzystnego wpływu na środowisko, a zwłaszcza na wody podziemne.

Efektem przeprowadzonych kontroli było:

- wydanie 1 zarządzenia pokontrolnego,
- skierowanie 3 wystąpień do Wojewody Małopolskiego informujących o wynikach kontroli, w tym o stwierdzonych naruszeniach i wnioskowanie o podjęcie działań,
- nałożenie w 2 przypadkach mandatów karnych, na łączną kwotę 200 zł,
- w 3 przypadkach wydano decyzje wyznaczające termin usunięcia naruszenia polegającego na eksploatacji składowiska bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego, natomiast w 1 przypadku wszczęto postępowania administracyjnego zmierzającego do wstrzymania eksploatacji składowiska,
- skierowano wniosek do sądu grodzkiego o ukaranie osoby odpowiedzialnej za niewłaściwą eksploatację składowiska.

Ocena przestrzegania przepisów przez podmioty prowadzące działalność w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

Kontrole przestrzegania przepisów przez podmioty prowadzące działalność w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi zostały przeprowadzone w ramach ogólnokrajowego cyklu kontrolnego podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych odbieranych od mieszkańców. Kontrole były prowadzone na terenie wytypowanych gmin i obejmowały kompleksowo zagadnienia gospodarowania odpadami komunalnymi wraz z opisem systemu zbierania, odzysku i transportu odpadów na terenie gminy, a także kontrole gminnych jednostek organizacyjnych i przedsiębiorców obierających odpady komunalne.

W 2007 r. przeprowadzono 26 kontroli przestrzegania przepisów przed podmioty prowadzące działalność w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi w tym: 25 kontroli planowych, jedna kontrola pozaplanowa.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości to:

- nie realizowanie w pełnym zakresie obowiązków wynikających z posiadanych zezwoleń udzielonych przez organy samorządowe na prowadzenie działalności polegającej na wywozie stałych odpadów komunalnych z terenów gminy,
- brak zezwolenia organu samorządowego na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- prowadzenie jedynie uproszczonej ewidencji odpadów i nieprzedłożenie Marszałkowi Województwa Małopolskiego zbiorczego zestawienia danych za 2006 r. o ilości i rodzajach odpadów, o sposobach gospodarowania tymi odpadami.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 9 zarządzeń pokontrolnych, a ponadto:

- w 3 przypadkach wystąpiono do właściwych terenowo organów samorządowych a w 1 przypadku do właściwego terenowo organu nadzoru budowlanego,
- nałożono 2 mandaty karne na kwotę 550 zł.

Ocena przestrzegania wymagań ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej i depozytowej

Przedmiotem kontroli przeprowadzonych w ramach realizacji w/w celu kontrolnego była realizacja obowiązków wynikających z: ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Celem kontroli było sprawdzenie i ocena wypełniania wymagań ww. ustaw przez podmioty: wprowadzające na rynek krajowy produkty w opakowaniach, zajmujące się produkcją opakowań, będące importerami lub eksporterami produktów w opakowaniach, będące użytkownikami produktów w opakowaniach, ze szczególnym uwzględnieniem substancji chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska, określonych w przepisach o substancjach i preparatach chemicznych, a także zajmujące się sprzedażą akumulatorów ołowiowych (kwasowych).

Przeprowadzono 113 kontroli planowych (114 w 2006 r.), a naruszenia stwierdzono podczas 42 kontroli.

Kontrole wykazały następujące nieprawidłowości:

- brak zawiadomienia o prowadzonej działalności polegającej na wprowadzaniu na rynek krajowy produktów w opakowaniach,
- nie składanie sprawozdań OPAK-2,
- nie przedłożenie marszałkowi województwa rocznych sprawozdań OPAK-3 o masie wywiezionych za granicę opakowań,
- nie pobieranie kaucji za jednostkowe opakowania po środkach niebezpiecznych w wysokości ustalonej przez ich producenta, importera lub dokonującego wewnątrzspółnotowego nabycia,
- nie przyjmowanie odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych w celu przekazania ich producentowi, importerowi lub dokonującym wewnątrzspółnotowego nabycia,
- brak prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych po produktach w opakowaniach, które znajdują się w ich ofercie handlowej przez jednostki handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 2.000 m²,
- nie naliczenie i nie uiszczenie należnej opłaty produktowej, w związku z brakiem realizacji obowiązku odzysku, a w szczególności recyklingu odpadów opakowaniowych,
- nierzetelne wykazanie ilości opakowań wprowadzonych z produktami na rynek krajowy,
- wystawienie dokumentów potwierdzających odzysk, a w szczególności recykling odpadów opakowaniowych (DPO, DPR), pomimo nie wykonania ich recyklingu,
- nieprawidłowe obliczenia osiągniętych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli i stwierdzeniu naruszeń każdorazowo pouczano kierownictwo kontrolowanych podmiotów i wydano 34 zarządzenia pokontrolne zobowiązujące do usunięcia stwierdzonych naruszeń. Ponadto występowano do marszałka województwa, informując o stwierdzonych nieprawidłowościach. W 2 przypadkach wystąpiono do Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z informacją o nienaliczaniu kaucji za opakowania jednostkowe po środkach niebezpiecznych, będących w ofercie handlowej.

Przeprowadzone kontrole planowe w ramach realizacji celu kontrolnego wykazały, że kontrolowani przedsiębiorcy podlegający wymaganiom określonym w ww. ustawach w większości realizowali obowiązki z niej wynikające. Duże podmioty, które wprowadzały na rynek produkty w opakowaniach wypełniały obowiązki wynikające z ustawy poprawnie. Obowiązki wynikające z ustawy powierzano najczęściej organizacjom odzysku. W tym przypadku stwierdzono niewielkie uchybienia w zakresie prowadzonej ewidencji opakowań, których obowiązek recyklingu ciąży na danym podmiocie. Nieprawidłowości w zakresie realizacji obowiązków stwierdzano głównie w grupie małych przedsiębiorców samodzielnie realizujących obowiązki. Były to następujące naruszenia: nie wnoszenie opłaty produktowej, brak dokumentów potwierdzających realizację recyklingu opakowań, brak dodatkowej ewidencji masy i ilości wprowadzanych na rynek opakowań oraz nie przekazywanie odpadów opakowaniowych do ich sprzedawcy po wykorzystanych surowcach zawierających substancje chemiczne niebezpieczne dla środowiska, określone w przepisach o substancjach i preparatach chemicznych

Kontrole pozaplanowe (37) przeprowadzono w celu wydania zaświadczenia potwierdzającego, iż obiekt przeznaczony do sprzedaży środków ochrony roślin spełnia wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska oraz w zakresie postępowania ze zużytymi odpadami opakowaniowymi i opakowaniami. Wydane zostały 2 zarządzenia pokontrolne w zakresie: braku informacji do marszałka województwa o rozpoczęciu działalności polegającej na wytwarzaniu produktów w opakowaniach, braku rocznego sprawozdania dotyczącego ilości wprowadzonych na rynek wyrobów w opakowaniach oraz sprawozdania o masie lub ilości odzyskanych i poddanych recyklingowi odpadów opakowaniowych.

Ocena przestrzegania wymagań ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji

Do końca 2007 r. w województwie małopolskim funkcjonowało 40 legalnie działających stacji demontażu (w 2007 r. powstało ich 15, w 2006 r. – 14) oraz 3 punkty zbierania pojazdów. Kontrole wykazały, że w większości przypadków podmioty przestrzegały przepisy dotyczące ochrony środowiska. Bardzo dużym problemem pozostaje nadal nielegalny demontaż pojazdów. W takich przypadkach nie są spełnione wymagania techniczne określone w przepisach, brak też jakichkolwiek uregulowań formalno-prawnych w zakresie ochrony środowiska, a także stosownych ewidencji i sprawozdań.

Obecnie żadna z legalnych stacji demontażu nie posiada zezwolenia GIOŚ na demontaż samochodów sprowadzanych do Polski w celu ich rozbiórki na części.

Ponadto na wniosek urzędów celnych w Nowym Sączu, Nowym Targu i Krakowie, wystawiano formularze oceny towaru w odniesieniu do pojazdów sprowadzanych głównie z USA i Kanady – w przypadku potwierdzenia przemieszczenia odpadu kierowano wnioski do Prokuratury lub instruowano Urzędy Celne o dalszej procedurze – tj. zawiadomieniu GIOŚ i Prokuratury.

W 2007 r. przeprowadzono 50 kontroli planowych (42 w 2006 r.) oraz 27 kontroli pozaplanowych (22 w 2006 r.). Naruszenia stwierdzono podczas 32 kontroli.

W przypadku podmiotów legalnie działających najczęściej stwierdzano zadowalający poziom przestrzegania przepisów, nieprawidłowości dotyczyły głównie sprawozdań składanych do wojewody oraz NFOŚiGW – sprawozdania te składane były po raz pierwszy i prowadzący stacje demontażu mieli problemy ze zrozumieniem obowiązujących przepisów. Pojawiały się także problemy z ewidencjonowaniem odpadów i zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza oraz związaną z tym sprawozdawczością. Wiele drobnych niedociągnięć (np. brak opisanych pojemników na niektóre odpady lub części) było usuwanych w trakcie trwania kontroli. W ramach kontroli podmiotów dokonujących wewnątrzspółnotowego nabycia pojazdów stwierdzano brak zgłoszeń do GIOŚ dotyczących tego rodzaju działalności.

Znacznie więcej nieprawidłowości napotymano przy kontrolach podmiotów dokonujących nielegalnego demontażu. Stwierdzano brak jakichkolwiek uregulowań formalno-prawnych, ewidencji i sprawozdawczości z zakresu ochrony środowiska, brak elementarnych warunków technicznych do prowadzenia działalności, niewłaściwe postępowanie z powstałymi odpadami (np. brak zabezpieczeń przed przedostawaniem się olejów do środowiska).

W wyniku kontroli wydano 30 zarządzeń pokontrolnych.

Najczęściej dotyczyły one uregulowania lub zaktualizowania stanu formalno-prawnego w zakresie gospodarowania odpadami, prowadzenia ewidencji, sprawozdawczości i opłat związanych z korzystaniem ze środowiska, zabezpieczenia terenu przed możliwością przedostawania się płynów eksploatacyjnych do gruntu, przestrzegania przepisów w zakresie zakazu demontażu pojazdów poza stacjami demontażu, zgłoszenia do GIOŚ wewnątrzspółnotowego nabycia pojazdów.

Podczas kontroli nałożono 11 mandatów, najczęściej za prowadzenie nielegalnego demontażu pojazdów. Udzielano także pouczeń.

Zgodnie z art. 40 ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji informowano Wojewodę Małopolskiego o wynikach kontroli – w 19 przypadkach po kontrolach na wniosek Wojewody, w tym 1 raz zajęto stanowisko negatywne.

W 1 przypadku występowano do organów nadzoru budowlanego, w 2 – do starostów, w 2 – do organów administracji samorządowej, w 1 – do Prokuratury (w związku z międzynarodowym przemieszczaniem odpadów).

Ocena przestrzegania wymagań ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Przeprowadzono 27 kontroli planowych w zakresie przestrzegania wymagań ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz 7 kontroli pozaplanowych. Naruszenia stwierdzono w 14 podmiotach.

Skontrolowano 4 zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Wszystkie skontrolowane zakłady spełniały wymogi techniczne dotyczące miejsca magazynowania i miejsca przetwarzania zużytego sprzętu.

W 2 przypadkach odpady usunięte ze sprzętu przekazywane były przez zakłady przetwarzania podmiotom nie prowadzącym działalności w zakresie recyklingu lub prowadzącym działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku, wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 6 ustawy jw.

Najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły:

- braku wpisu podmiotu do rejestru GIOŚ (Agencja Sprzętu Używanego „Bako-2000” Sp. z o.o w Balicach),
- braku umieszczania numeru rejestrowego na fakturach i dokumentach związanych ze sprzedażą,

- braku zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
- nie zgłoszenia wniosku o wpis do rejestru posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów w należących do firmy placówkach handlowych na terenie Tarnowa,
- braku sprawozdawczości w zakresie wprowadzanego i zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- braku ewidencji obejmującej ilość i masę wprowadzonego sprzętu,
- nieprzekazywania odpadów powstałych w wyniku przetworzenia zużytego sprzętu prowadzącemu działalność w zakresie recyklingu lub prowadzącemu działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku, wpisanym do rejestru,
- nieprzedkładania przez zbierających zużyty sprzęt elektryczny właściwemu terenowo wójtowi, burmistrzowi, prezydentowi informacji z art.39 ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
- braku informacji o punktach zbierania zużytego sprzętu,
- braku ilościowej i jakościowej ewidencji zbieranych odpadów zużytego sprzętu elektrycznego (MIX electronics S.A. Salon firmowy w Tarnowie).

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano:

- 14 zarządzeń pokontrolnych,
- ukarano mandatem karnym 4 osoby na kwotę 1 150 zł.

W jednym przypadku za wprowadzanie sprzętu bez wpisu do rejestru GIOŚ wydano decyzję o karze pieniężnej.

Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu

Przeprowadzono 62 kontrole planowe (55 w 2006 r.), w tym 38 z pomiarami akustycznymi oraz 115 kontroli pozaplanowych interwencyjnych (102 w 2006 r.) w tym 73 z pomiarami emisji hałasu. Naruszenia w postaci przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu przemysłowego (lub komunalnego) stwierdzono w 42 przypadkach.

W wyniku tych kontroli wydano 24 zarządzenia pokontrolne dot. działań wyciszających, wystosowano 35 wniosków do organów samorządowych (powiatów), ponadto skierowano 4 wystąpienia do organu nadzoru budowlanego. W 6 przypadkach wszczęto postępowania dot. kar pieniężnych, nałożono 3 mandaty (na łączną kwotę 500 zł).

W ramach kontroli planowych na uwagę zasługują 2 kontrole zarządców dróg dot. hałasu drogowego (z całodobowymi pomiarami hałasu). W jednym przypadku – droga krajowa nr 28 w Rabce, stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, a tym samym potrzebę podjęcia działań ochronnych przez zarządcę drogi. Natomiast w 2-gim przypadku – Nowy Sącz, Al. Piłsudskiego, wykonane pomiary nie wykazały przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu.

Zakładami, które zrealizowały skuteczne działania wyciszające i dotrzymują wymagania normowe są: ELEKTROWNIA SKAWINA S.A., Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe "Talbud-A" s.j. w Skawinie, WRO-MET Władysław Wrona, Rzeszotary, „STOLART” Sp. z o.o. w Dobrej, Z.P.U.H. "Filtropol" Spółka Jawna, Z. Lachowski, P. Lachowski, Brzezinka, Bank BPH Spółka Akcyjna, Oddział w Krakowie, Drukarnia Narodowa S.A. w Krakowie, Centrum Medyczne „ASPEL” Sp. z o.o. w Krakowie – Hotel „ASPEL”; Sklep Carrefour Express Tarnów.

Zakładami uciążliwymi pod względem akustycznym, którym naliczono kary pieniężne były: Południowy Koncern Energetyczny w Katowicach S.A. - Oddział Elektrownia SIERSZA w Trzebini, GELLWE Sp. z o.o. Zabierzów, Zakład Handlowo-Produkcyjno-

Usługowy "Kolmar", Marek Kolasa, Tomice, PPUP „CHYŻBET” Jan Łyś, Chyżne, Oddział Charsznica, „DREWEX” Sp. z o.o. w Królowej Górnej.

Osobną grupę kontroli pozaplanowych stanowili zarządcy dróg i linii kolejowych o randze krajowej oraz inwestorzy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Krakowie – droga krajowa nr 7 Myślenice - Pcim („Zakopianka”), Agencja Rozwoju Miasta S.A. – poszczególne etapy zadania Krakowskiego Szybkiego Tramwaju w Krakowie (linia tramwajowa ul. Pawia – Pętla Kamienna wraz z Rondem Mogiłskim), PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych w Nowym Sączu – linia kolejowa Tarnów-Leluchów w m. Żegiestów.

Przedmiotem powyższych kontroli była ocena zagrożenia hałasem drogowym (tramwajowym) oraz kolejowym dla potrzeb realizacji działań przeciwhałasowych np. w postaci ekranów akustycznych.

Kontrole związane z przekazywaniem inwestycji do użytkowania nie wykazały naruszeń, a tym samym potrzeby sprzeciwu dla oddawanych do użytkowania inwestycji (zmodernizowanych lub nowych odcinków dróg i linii tramwajowych). Podobnie kontrole interwencyjne dot. przebudowy drogi krajowej nr 7 okazały się bezzasadne.

Kontrola Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków – Balice Sp. z o.o. przeprowadzona w zakresie uciążliwości hałasu lotniczego wykazała realizację uregulowań formalno-prawnych zagadnienia obszaru ograniczonego użytkowania wraz z procedurami antyhałasowymi dla lotniska w Balicach (po wcześniejszych wystąpieniach do Wojewody Małopolskiego).

Ocena przestrzegania wymagań ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową

Kontrole dotyczyły postępowania z substancjami zubożającymi warstwę ozonową, co w naszym kraju oznacza głównie chlorofluorowęglowodory i wodorochlorofluorowęglowodory znane pod ogólną nazwą freonów, które są gazami używanymi jako czynniki chłodzące w urządzeniach chłodniczych i klimatyzacyjnych oraz halony używane w starszych urządzeniach, jako czynnik gaśniczy.

Realizując powyższy cel przeprowadzono 43 kontrole planowe (60 w 2006 r.) oraz 4 kontrole pozaplanowe. W 36 kontrolowanych jednostkach użytkowano substancje kontrolowane lub urządzenia zawierające te substancje (czyli występował problem SZWO). W 7 przypadkach kontrolowano firmy serwisujące urządzenia chłodnicze i klimatyzacyjne. Pozostałe kontrole dotyczyły zakładów oraz jednostek handlowych użytkujących instalacje chłodnicze lub klimatyzacyjne.

Poszczególne podmioty gospodarcze podejmują działania w celu wymiany używanych substancji kontrolowanych na czynniki nie będące czynnikami chłodniczymi z listy substancji uznanych za zubożające warstwę ozonową. Małe firmy użytkujące urządzenia zawierające substancje kontrolowane zawierają umowy z serwisantami posiadającymi stosowne umiejętności i świadectwa kwalifikacji.

Naruszenia przepisów w zakresie substancji kontrolowanych stwierdzono w 5 podmiotach. Najczęstszym stwierdzanym naruszeniem było nie przekazywanie do Biura Ochrony Warstwy Ozonowej przy Instytucie Chemii Przemysłowej im. prof. I. Mościckiego w Warszawie informacji dot. użytkowanych substancji kontrolowanych w latach 2005–2006. W przypadku jednego kontrolowanego zakładu stwierdzono brak oznakowania urządzeń zawierających substancje kontrolowane.

Kontrole wykazały powolną poprawę w zakresie znajomości i stosowania przepisów dotyczących stosowania substancji kontrolowanych przez firmy. Wiele z nich wycofuje się z użytkowania urządzeń zawierających te substancje. Podmioty eksploatujące urządzenia

chłodnicze zawierające substancje kontrolowane w ilości powyżej 3 kg zawierają umowy o dopełnianie obowiązku przeglądów i prowadzenia badań szczelności ze specjalistycznymi firmami zatrudniającymi pracowników posiadających świadectwa kwalifikacji.

Ocena realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom

W zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przeprowadzono 72 kontrole planowe (85 w 2006 r.) oraz 16 kontroli pozaplanowych w tym 13 związanych ze zgłoszonymi przypadkami awaryjnego zanieczyszczenia środowiska. Przeprowadzono również 34 wizje terenowe, w związku ze zgłoszeniami zanieczyszczenia środowiska, nie zaklasyfikowanymi do poważnych awarii.

Wyniki przeprowadzonych kontroli wykazały, że zakłady o dużym lub o zwiększonym ryzyku poważnej awarii, podejmują niezbędne działania dla pełnego uregulowania zagadnień formalno-prawnych związanych z przeciwdziałaniem poważnym awariom. Stwierdzono, że podmioty gospodarcze nie wdrożyły w pełni zasad postępowania w zakresie zapobiegania poważnym awariom – nie dopełniają obowiązku niezwłocznego przekazywania informacji o występujących awariach przemysłowych, wynikającego z art. 264 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Najczęściej pojawiającymi się nieprawidłowościami były:

- brak oznakowania miejsc magazynowania substancji niebezpiecznych,
- brak lub niewystarczające (ze względu na stan techniczny tac zabezpieczających) zabezpieczenie powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniem,
- brak odpowiedniego wyposażenia (sorbenty, narzędzia) do prowadzenia działań ratowniczych.

W związku z powyższym wydano 24 zarządzenia pokontrolne.

Ocena przestrzegania wymagań ustawy o substancjach i preparatach chemicznych

Ustawa o substancjach i preparatach chemicznych nakłada odpowiednie wymagania zarówno na podmioty wprowadzające do obrotu, jak i na podmioty stosujące w działalności zawodowej substancje i preparaty chemiczne. W grupie podmiotów wprowadzających do obrotu substancje i preparaty chemiczne uwagę skupiono na prawidłowym przekazywaniu informacji dotyczących zagrożeń dla środowiska zawartych w kartach charakterystyki substancji lub preparatu. W jednostkach stosujących substancje i preparaty chemiczne zwracano uwagę na przestrzeganie zasad ochrony środowiska przy magazynowaniu i stosowaniu tych produktów. Z uwagi na fakt wejścia w życie z dniem 01.06.2007 r. rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) zmieniono zasady kontroli, koncentrując się na informowaniu przedsiębiorców o nowych przepisach oraz sprawdzaniu przygotowań do pełnego wdrożenia rozporządzenia.

W 2007r. przeprowadzono 30 kontroli planowych (25 w 2006 r.) oraz 1 kontrolę pozaplanową.

W grupie podmiotów wprowadzających do obrotu substancje i preparaty chemiczne przeprowadzono 10 kontroli oraz 21 w podmiotach stosujących substancje lub preparaty w działalności zawodowej.

W grupie podmiotów wprowadzających do obrotu substancje i preparaty chemiczne nie stwierdzono nieprawidłowości.

Natomiast w grupie podmiotów stosujących substancje i preparaty chemiczne stwierdzano braki w przestrzeganiu przepisów ustawy np. nie oznakowanie miejsc składowania substancji

niebezpiecznych wymaganymi znakami ostrzegawczymi, brak środków oraz narzędzi odpowiednich do usuwania skutków awarii związanych z niezamierzonym ich uwolnieniem z opakowań. Sporadycznie zdarzały się przypadki braku aktualnych kart charakterystyki substancji i preparatów chemicznych. W jednym przypadku stwierdzono brak właściwej klasyfikacji roztworów roboczych w wannach i zbiornikach technologicznych.

W związku z powyższym wydano 15 zarządzeń pokontrolnych dla tej grupy podmiotów.

Wydano 1 zarządzenie pokontrolne z zakresu gospodarki substancjami i preparatami chemicznymi dot. wyposażenia myjni samochodowej w karty charakterystyki substancji niebezpiecznych dla stosowanych środków myjąco-czyszczących.

Inne działania pozaplanowe

Załatwianie spraw interwencyjnych

W 2007 roku załatwiono 19 skarg (wzrost o 9 w stosunku do poprzedniego roku) oraz 443 wnioski o interwencję (spadek o około 10%).

Spośród skierowanych do rozpatrzenia 443 wniosków, 80 przekazano do załatwienia wg kompetencji do innych organów (m.in. urzędów gmin, starostw, organów nadzoru budowlanego). W pozostałych przypadkach przeprowadzono kontrole (w ramach kontroli interwencyjnych, kompleksowych i problemowych) bądź wizje lokalne. We własnym zakresie załatwiono 363 wnioski o interwencję poprzez podjęcie działań, bądź skierowanie do wnioskodawcy informacji. Przeprowadzone postępowania wykazały, że spośród 363 interwencji w stosunku do których podjęto działania wyjaśniające 245 interwencji było zasadnych, natomiast 118 bezzasadnych tj. 33%.

Ocena wypełniania przez inwestorów wymagań ochrony środowiska

Wpłynęło 18 zgłoszeń inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w zdecydowanej większości z terenu Aglomeracji Krakowskiej.

W grupie przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska dominowały stacje bazowe telefonii komórkowej. Są to obiekty nowe lub coraz częściej modernizowane, związane z przechodzeniem na system UMTS.

Kolejną znaczącą grupę stanowiły zgłoszenia stacji paliw płynnych w ilości 25, budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów przemysłowych – 20, obiekty sportowe (wyciągi) – 15 zgłoszeń, stolarnie i tartaki – 10 zgłoszeń.

Ogółem wpłynęło 265 zgłoszeń o zamiarze przekazania obiektów do użytkowania z tego około 150 w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane i około 80 w trybie art. 76 ustawy Prawo ochrony środowiska. Część zgłoszeń, szczególnie dotyczących stacji bazowych telefonii komórkowej nie zawierała podstawy prawnej zgłoszenia.

Kontrolami w tym zakresie objęto zarówno przedsięwzięcia mogące pogorszyć stan środowiska (54), jak i przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko (13 obiektów).

W grupie przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska przeważały kontrole stacji paliw płynnych (18 obiektów). Dość liczną grupę kontrolną stanowiły obiekty przemysłowe różnych branż (w tym przemysłu spożywczego, oraz oczyszczalnie przemysłowe).

Kontrolami objęto także 3 zadania związane z modernizacją rozwiązań komunikacyjnych w centrum Krakowa.

W wyniku kontroli wydano 2 decyzje w trybie art. 365 ustawy P.o.ś. o sprzeciwie w sprawie przekazania inwestycji do użytkowania. Dotyczyło to stacji paliw płynnych w Kasinie Wielkiej (niepełny zakres urządzeń ochrony środowiska) oraz obwodnicy Wojnicza (brak

ekranu akustycznego). Po usunięciu braków w odniesieniu do stacji paliw wydano decyzję umarzającą postępowanie. W przypadku obwodnicy Wojnicza, w wyniku odwołania się inwestora od decyzji WIOŚ decyzję umarzającą postępowanie – po uzupełnieniu ekranów akustycznych - wydał Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Weryfikacja rocznych raportów emisji CO₂

Podobnie jak w roku ubiegłym WIOŚ w Krakowie realizując zadanie wynikające z ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji przeprowadzał weryfikację rocznych raportów emisji.

Weryfikacja była prowadzona na podstawie umów zawartych z jednostką prowadzącą instalację podlegającą obowiązkowi sporządzenia raportu. W czasie weryfikacji konieczne było zapoznanie się z uregulowaniami formalno-prawnymi instalacji, zgodności posiadanych zezwoleń ze stanem faktycznym, posiadaniem świadectw legalizacji przyrządów pomiarowych rejestrujących zużycie paliwa.

W roku 2007 przeprowadzono weryfikację 34 raportów emisji CO₂. Około 25% otrzymanych raportów wymagało uzupełnienia lub poprawy (zmiany wskaźników emisji, uściślenia wartości opałowej i dokładnego udokumentowania zużycia opału).

Współpraca z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Przeprowadzono 75 kontroli pozaplanowych gospodarstw rolnych i zakładów przemysłu przetwórczego oraz wydano 94 informacje o stanie przestrzegania wymagań ochrony środowiska w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” w zakresie działania inwestycje w gospodarstwach rolnych oraz ułatwienie startu młodym rolnikom. Nie prowadzono kontroli planowych w tym zakresie.

Wydano 19 informacji na podstawie przedłożonych materiałów i kontroli przeprowadzonych w latach poprzednich. W trakcie kontroli zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy o zachowaniu czystości i porządku w gminach, ustawy o nawozach i nawożeniu, ustawy o odpadach, ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych.

Nie stwierdzono naruszeń przepisów ochrony środowiska, które uniemożliwiałyby wydanie pozytywnych ocen gospodarstw rolniczych. W jednym przypadku wydano zarządzenia pokontrolne w zakresie gospodarki ściekowej.

2. DZIAŁANIA POKONTROLNE

Jednym z instrumentów postępowania pokontrolnego są kary pieniężne ponoszone za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska ustalone właściwą decyzją. Zgodnie z procedurą ich wymierzania są to kary bieżące (godzinowe lub dobowe), a następnie po ustaniu naruszenia lub po zakończeniu roku kalendarzowego ustalane są kary za czas trwania naruszenia.

Przepisy umożliwiają odroczenie na okres 5 lat terminu płatności kary pod warunkiem realizacji przedsięwzięcia, które zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia kar pieniężnych.

Oprócz nakładania sankcji o charakterze pieniężnym do podstawowych działań dyscyplinujących należą także:

- wydawanie zarządzeń pokontrolnych,

- wydawanie decyzji administracyjnych, w których można wstrzymać działalność powodującą naruszenie wymagań ochrony środowiska (pod warunkami określonymi w przepisach),
- kierowanie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przeciwko środowisku bądź kierowanie wniosków do sądów grodzkich lub do organów administracji publicznej.

Administracyjne kary pieniężne

Nadal występuje tendencja spadkowa ilości wymierzanych kar pieniężnych z uwagi na zmianę przepisów nakładających na podmioty korzystające ze środowiska obowiązek prowadzenia pomiarów i analiz we własnym zakresie oraz dopuszczających pewien zakres przekroczeń dopuszczalnych wartości emisji.

Kary biegnące

W 2007 r. wymierzono 51 kar biegnących (44 w 2006 r.), w tym 31 za nieprzestrzeganie warunków jakim powinny odpowiadać ścieki odprowadzane do wód, 5 za przekroczenie dopuszczalnej ilości wprowadzanych do powietrza gazów lub pyłów, 15 za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu.

Najwyższe kary biegnące za nieprzestrzeganie warunków odprowadzania ścieków wymierzono:

- zakładowi EXPOL Sp. z o.o. w Nowym Sączu w kwocie 1 088,18 zł/dobę,
- Agencji Komunalnej Sp. z o.o. Brzeszcze w kwocie 462,76 zł/dobę.

Do grupy podmiotów, którym wymierzono stosunkowo wysokie kary należą:

- Gmina Wielka Wieś – oczyszczalnia w Giebułtowie 212,10 zł/dobę,
- Gmina Raciechowice – oczyszczalnia w Raciechowicach 8,24 zł/dobę,
- ZG „Trzebionka” S.A. w Trzebini – oczyszczalnia Szyb „Włodzimierz” 64,39 zł/dobę.

Najwyższe kary biegnące za przekroczenie dopuszczalnej emisji hałasu wymierzono:

- „Gellwe” Sp. z o.o. (obecnie Food Care) Zabierzów – 284,34 zł/dobę (pora nocy),
- Południowy Koncern Energetyczny S.A. Elektrownia „Siersza” w Trzebini – 104,54 zł/dobę (pora nocy),
- „Carbon” Adamek, Listwan S.C. Maków Podhalański, Białka 556 a – 78,06 zł/dobę (pora dnia),
- „Gellwe” Sp. z o.o. (obecnie Food Care) Zabierzów – 52,39 zł/dobę (pora nocy).

Kary za czas trwania naruszenia

Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał 35 decyzji (55 w 2006 r.) dot. kar pieniężnych za czas trwania naruszenia na łączną kwotę 1 938 521 zł.

Za nieprzestrzeganie warunków odprowadzania ścieków wydano 27 decyzji na kwotę 1 879 226 zł.

Najwyższe kary pieniężne zostały ustalone dla:

- Miasta i Gminy Niepołomice, oczyszczalnia miejska - na kwotę 784 663,00 zł,
- Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Myślenicach - na kwotę 413 485,90 zł,

– EXPOL Sp. z o.o. w Nowym Sączu - na kwotę 264 506,68 zł.
Stanowiły one 78% ogólnej kwoty naliczonych kar pieniężnych za ścieki.

W związku z realizacją inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej decyzjami Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska odroczone termin płatności kar w 13 przypadkach na kwotę 895 673 zł.

Najwyższe odroczenia kar łącznych uzyskały:

- Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji, Myślenice – 413 485,90 zł,
- EXPOL Sp. z o.o. w Nowym Sączu, ul. Węgierska 78 (zakładowa oczyszczalnia ścieków) – 264 506,68 zł,
- Agencja Komunalna Sp. z o.o. Brzeszcze – 76 717 zł
- Miasto Nowy Sącz (kolektor ścieków opadowych) – 71 277,20 zł,
- Miasto Nowy Sącz (kolektor ścieków opadowych) – 18 543,27 zł.

Z uwagi na terminowe zrealizowanie przedsięwzięcia będącego podstawą odroczenia terminu płatności kar, w 12 przypadkach zmniejszono w całości wcześniej odroczone kary, łącznie na kwotę 8 596 620 zł.

Najwyższe odroczone kary łączne dotyczyły:

- Miasta i Gminy Niepołomice – 4 297 957 zł,
- Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. Kraków (oczyszczalnia ścieków w Płaszowie) – 2 087 461 zł,
- Miasta Limanowa - Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (miejska oczyszczalnia ścieków) - 2 128 209 zł,
- „Sądeckich Wodociągów” Sp. z o.o. - Nowy Sącz (oczyszczalnia ścieków przy ul. Węgierskiej) – 19 659 zł.

Za przekroczenie dopuszczalnych wielkości emisji pyłów i gazów wydano 2 decyzje naliczające kary pieniężne za czas trwania naruszenia na kwotę 19 693 zł.

Najwyższą karę naliczono Mota-Engil Polska S.A. – Zakład w Jaworniku na kwotę 17 820 zł, która stanowiła 90% ogólnej kwoty naliczonych kar łącznych.

W 2007 roku Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie nie odraczał terminu płatności kar w zakresie ochrony powietrza.

Za czas trwania naruszenia dopuszczalnego poziomu hałasu wydano 6 decyzji na kwotę 39 601 zł.

Najwyższe kary naliczono zakładom:

- „Carbon” M. Adamek, A. Listwan S.C. Maków Podhalański, Białka 556a na kwotę 23 153 zł,
- Vistula & Wólczanka Production Sp. z o.o. Kraków, ul. Nadwiślańska 13 na kwotę 8 175 zł.

Stanowiły one 79% ogólnej kwoty naliczonych kar łącznych.

W związku z realizacją inwestycji zmierzających do usunięcia przyczyny naliczenia kary odroczone termin płatności 2 zakładom na łączną kwotę 22 720 zł:

- Carbon” M. Adamek, A. Listwan S.C. w Białce - na kwotę 15 311 zł,
- Tele-Fonika Kable S.A. Kraków na kwotę - 7 409 zł.

Zarządzenia pokontrolne

Wydano 610 zarządzeń pokontrolnych (568 w 2006 r.), z których zrealizowano 504, nie wykonano 60 zarządzeń, a dla 83 zarządzeń termin realizacji został wyznaczony na 2008r.

Inne sankcje o charakterze niepieniężnym

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska dają możliwość wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska wydania decyzji wstrzymującej eksploatację instalacji lub wyznaczającej termin usunięcia naruszenia.

Wydano 2 decyzje o sprzeciwie w sprawie przekazania inwestycji do użytkowania i 41 decyzji wyznaczających termin usunięcia naruszeń lub zaniedbań.

Skierowano wnioski do:

- organów ścigania (9),
- sądów grodzkich (10),
- administracji rządowej (136),
- administracji samorządowej (219).

Udzielono 485 pouczeń.

3. PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM

Na terenie województwa małopolskiego (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.) zinwentaryzowano ogółem 80 zakładów ujętych w rejestrze „potencjalnych sprawców poważnych awarii”, w tym: 10 podmiotów zakwalifikowano do zakładów o dużym ryzyku poważnych awarii (ZDR), 9 podmiotów do zakładów o zwiększonym ryzyku poważnych awarii (ZZR), a 61 podmiotów gospodarczych do innych zakładów mogących być sprawcami poważnych awarii (tabele 2-3). Kryteria klasyfikacji zakładów podane są w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 58, poz. 535).

Ilość zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku nie uległa zmianie, natomiast uległy jej wpisane do rejestru podmioty.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w IV kwartale 2007 r. zakwalifikowano do kategorii ZZR Przedsiębiorstwo „ARKOP Spółka z o. o.” w Bukownie. Na podstawie zgłoszenia z dnia 11.10.2007 r. dopisano do rejestru „EXPLO Sp. z o. o.” - Skład Materiałów Wybuchowych Niedźwiedzia Góra w Tenczynku gmina Krzeszowice, powiat krakowski.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w I kwartale 2007 r. 2 zakłady zgłoszone w grudniu 2006 r. (POLYNT Sp. z o. o. – Niepołomice i HMS Spółka z o. o. – Niepołomice) przekwalifikowano do kategorii zakładów mogących spowodować poważną awarię.

W grupie innych zakładów mogących być sprawcami poważnych awarii skreślono 3 podmioty a dopisano 4 nowe, ilość zakładów w tej grupie wzrosła z 60 do 61.

Kontrole w zakładach wykorzystujących niebezpieczne substancje w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom (PPA)

Realizując ustawowy obowiązek, wynikający z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie przeprowadził w 2007 r. 68 kontroli planowych (56 w 2006 r.) w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom, w tym: 13 kontroli w zakładach o dużym ryzyku awarii przemysłowej - ZDR (niektóre zakłady kontrolowane były kilkakrotnie),

4 w zakładach o zwiększonym ryzyku awarii przemysłowej (ZZR), 22 kontrole w zakładach zaliczonych „do potencjalnych sprawców poważnych awarii”, 29 kontroli w zakładach nie zaliczonych do żadnej kategorii w zakresie poważnych awarii. Wystąpiła także konieczność wykonania 13 kontroli interwencyjnych w związku ze zgłoszonymi przypadkami zanieczyszczenia środowiska.

Przeprowadzone kontrole wykazały, że wszystkie zakłady o dużym ryzyku poważnej awarii (ZDR) wypełniały ustawowy obowiązek przekazywania corocznej aktualizacji wykazów zawierających dane o rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznych znajdujących się na terenie zakładu (według stanu na dzień 31 grudnia), w terminie do końca stycznia roku następnego. Stanowi to znaczną poprawę w porównaniu z latami poprzednimi.

Ogółem wydano 21 zarządzeń obejmujących 32 nałożone obowiązki (w 2006 r. wydano 8 zarządzeń pokontrolnych).

Na podstawie art. 29 pkt 4 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska prowadzony jest w WIOŚ w Krakowie rejestr zakładów, mogących spowodować poważną awarię w formie elektronicznej bazy danych REJESTR POTENCJALNYCH SPRAWCÓW POWAŻNYCH AWARII. Informacje zawarte w bazie danych zbierane są podczas prowadzonych kontroli.

Według stanu na dzień 31.12.2007 r. w rejestrze ujęto 80 zakładów, w tym 10 zakwalifikowano do zakładów o dużym ryzyku poważnych awarii (ZDR), 9 do zakładów o zwiększonym ryzyku poważnych awarii (ZZR), a 61 do innych zakładów mogących być sprawcami poważnych awarii.

Tabela 2. Zakłady o dużym ryzyku awarii przemysłowej (ZDR)- stan ewidencyjny na 31.12.2007 r.

Lp.	Nazwa, adres	Powiat
1.	Rafineria Trzebinia S.A. - Grupa „ORLEN”, ul. Fabryczna 22, 32-540 Trzebinia	chrzanowski
2.	Zakłady Chemiczne „ALWERNIA” S.A. ul. K. Olszewskiego 25, 32-066 Alwernia	chrzanowski
3.	Synthos Dwory Sp. z o. o. OŚWIĘCIM	oświęcimski
4.	ArcelorMittal Poland S.A. - Oddział w Krakowie, ul. Ujastek 1, 30-969 Kraków	grodzki Kraków
5.	Zakłady Górniczo - Hutnicze „Bolesław” S.A., 32-332 Bukowno, ul. Kolejowa 37. (z ZZR)	olkuski
6.	„GASPOL” S.A. - Region Południowy 34-400 Nowy Targ, ul. Składowa	nowotarski
7.	Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A., ul. E. Kwiatkowskiego 8, 33-100 Tarnów	grodzki Tarnów
8.	Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o. w Płocku Baza Paliw Nr 9 w Woli Rzędzińskiej, 33-150 Wola Rzędzińska	tarnowski
9.	Krak-Gaz Sp. z o.o., ul. Rybitwy 12, 30-722 Kraków – Terminal Magazynowo-Przeładunkowy w Bochni, ul. Partyzantów 14, 32-700 Bochnia	bocheński
10.	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział w Sanoku - Podziemny Magazyn Gazu Ziarny SWARZÓW, 33-210 Olesno	dąbrowski

Tabela 3. Zakłady o zwiększonym ryzyku awarii przemysłowej (ZZR) – stan ewidencyjny na 31.12.2007 r.

Lp.	Nazwa, adres	Powiat
1.	Elektrociepłownia „KRAKÓW” S.A, ul. Ciepłownicza 1, 31-587 KRAKÓW	grodzki Kraków
2.	Polski Koncern Naftowy „ORLEN” S.A. 09-411 PŁOCK, ul. Chemików 7; Regionalne Biuro Handlu Hurtowego i Logistyki w Rzeszowie - 35-959 RZESZÓW, ul. Ujejskiego 3; Baza Magazynowa nr 81 Kraków-Olszanica, ul. Olszanicka 38a, 30-220 Kraków	grodzki Kraków
3.	Air Products Sp. z o. o - Oddział Oświęcim	oświęcimski
4.	EXPLO Sp. z o. o. - Skład Materiałów Wybuchowych Niedźwiedzia Góra w Tenczynku	krakowski
5.	Przedsiębiorstwo ARKOP Spółka z o.o., Bukowno,	olkuski
6.	Rafineria Nafty „GLIMAR” S.A., ul. Józefa Michalusa 1, 38-320 Gorlice	gorlicki
7.	„Air Liquide Polska” Sp. z o. o., 31-476 KRAKÓW, al. Gen. Bora-Komorowskiego 13 (30-969 KRAKÓW, ul. Ujastek 1)	grodzki Kraków
8.	Linde Gaz Polska Sp. z o.o., ul. Lea 112, 30-133 Kraków, - Zakład Tarnów, ul. Żwirowa 4, 33-100 Tarnów	grodzki Tarnów
9.	„Sinus” Sp. z o.o., ul. Chmielna 98/17, 00-801 Warszawa - Mała Baza Gazu Płynnego LPG w m. Gierczyce, 32-744 Łapczyca	bocheński

Pełna informacja o zakładach zaliczonych do ZZR i ZDR umieszczona jest, do publicznej wiadomości, na stronie internetowej Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie (<http://www.straz.krakow.pl/>) (BIP - Menu przedmiotowe - Ewidencje i rejestry):

http://www.wrotamalopolski.pl/root_BIP/BIP_w_Malopolsce/root_AZ/root_Malopolski+Komendant+Wojewodzki+Panstwowej+Strazy+Pozarnej/przedmiotowe/Ewidencje+i+rejestry/Gdzie+i+jak+zalawic+sprawy/

W 2007 r. przeprowadzono analizę i ocenę Raportów o bezpieczeństwie oraz Wewnętrznych Planów Operacyjno Ratowniczych dla:

- Arcelor Mittal Poland S.A. - Oddział w Krakowie,
- GASPOL S.A., Region Południowy w Nowym Targu Rozlewnia Gazu,
- Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o. w Płocku,
- Baza Paliw Nr 9 w Woli Rzędzińskiej,
- Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.- Oddział w Sanoku,
- Podziemny Magazyn Gazu Ziemnego w Swarzewie.

Udział w winnych akcjach dotyczących przeciwdziałania poważnym awariom (PPA)

Na podstawie art. 29 pkt 3 oraz art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska prowadzony jest rejestr poważnych awarii w formie elektronicznej bazy danych „EKOAWARIE”. Zebrane informacje przekazywane są na bieżąco do centralnej Bazy Danych „EKOAWARIE”, prowadzonej w Departamencie Przeciwdziałania Poważnym Awariom Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku (tabela 4).

Ponadto prowadzona jest baza danych „Rejestracja poważnych awarii” (MARS – Major Accident Reporting System), służąca do rejestracji danych o poważnych awariach, jakie wydarzyły się na terenie zakładów, w których są magazynowane, przetwarzane i/lub

wytwarzane substancje niebezpieczne, wymienione w Dyrektywie Seveso II (Dyrektywa UE 96/82/EC) (ZDR i ZZR) oraz tworzenia raportów o awariach, pod kątem zgłaszania ich do Komisji Europejskiej.

W 2007 r. na stanowiskach dyżurnych WIOŚ w Krakowie odnotowano 51 zgłoszeń (w 2006 r. – 54) o zdarzeniach „mogących spowodować” nagłe zanieczyszczenie środowiska, w tym 15 zdarzeń (w 2006 r. 9) zostało sklasyfikowane jako „poważna awaria” zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 5/2003, poz. 58) – tabela 3. Podjęto 10 kontroli interwencyjnych w związku z wystąpieniem poważnych awarii.

Tabela 4. Rejestr „poważnych awarii” zarejestrowanych w centralnej Bazie Danych „EKOAWARIE” GIOŚ DPPA w 2007 r.

Lp.	Data	Opis
1.	2007.02.19	awaria dopalacza katalitycznego oparów rozpuszczalników organicznych z maszyn drukarskich, Wall Kraków Sp. z o. o. m. Stanisławice Stanisławice 360, 32-015 Kłaj
2.	2007.03.02	Wyciek oleju transformatorowego, zanieczyszczenie gleby od transformatorem; m. Tarnów, gm. Miasto Tarnów, pow. gr. Tarnowski
3.	2007.04.05	zanieczyszczenie rzeki Uszwicy nieznana substancją pyłową o metalicznym kolorze m. Brzesko; gm. Brzesko, pow. Brzeski
4.	2007.04.07	zanieczyszczenie pot. Łęgówka m. Kraków, pow. krakowski grodzki olejem napędowym przez Firmę Euronafit Sp. z o. o.;
5.	2007.04.10	wypływ z kanalizacji substancji pochodzenia organicznego wywołującej porośla grzyba <i>Laptomitus lacteus</i> - potok Stróżówka Gorlice, gm. m. Gorlice, pow. Gorlicki,
6.	2007.04.25	zanieczyszczenie rowu przydrożnego substancjami ropopochodnymi - Usługi Transportowe Utrzymanie Dróg Kazimierz Biedronski ul. Grunwaldzka 64, 33-200 Dąbrowa Tarnowska; Dąbrowa Tarnowska, powiat: dąbrowski
7.	2007.05.14	śnięcie ryb w rzece Uszwicy, m. Brzesko gm. Brzesko, pow. Brzeski
8.	2007.05.16	zanieczyszczenie wód powierzchniowych potoku Przemes substancjami ropopochodnymi; Wola Rzędzińska gm. Tarnów powiat tarnowski
9.	2007.07.16	zanieczyszczenie rz. Biała Przemsza m. Jaroszwiec (Zalesie Golczowskie) Gm. Klucze pow. olkuski nie ustaloną substancją ropopochodną;
10.	2007.08.07	awaria zasilania w wyniku której doszło do emisji do powietrza ok. 200 kg cykloheksanu - m. Tarnów pow. gr. Tarnów Zakłady Azotowe w Tarnowie – Mościcach S.A.
11.	2007.08.22	zanieczyszczenie wód powierzchniowych stawu poeksploatacyjnego substancjami ropopochodnymi, KRUSZGEO S.A. – Zakład Eksploatacji Kruszywa; m. Bobrowniki gm. Żabno, pow. tarnowski
12.	2007.09.30	wyciek butadienu z instalacji na terenie Firmy Chemicznej "Dwory" Spółka Akcyjna w Oświęcimiu, powiat oświęcimski
13.	2007.11.09	wybuch pyłu węglowego na terenie Elektrociepłowni II,- Zakłady Azotowe w Tarnowie – Mościcach S.A.; m. Tarnów pow. gr. Tarnów

Lp.	Data	Opis
14.	2007.12.14	rozszczelnienie połączenia kołnierzowego kolumny hydrolizującej w wyniku czego doszło do emisji ok. 50 kg mieszaniny związków organicznych o bardzo uciążliwym zapachu; Zakłady Azotowe w Tarnowie – Mościcach S.A. - m. Tarnów pow. gr. Tarnów
15.	2007.12.27	wyciek styrenu z instalacji na terenie Synthos Dwory Sp. z o. o. w Oświęcimiu, powiat oświęcimski

W związku ze zdarzeniami zaliczonymi do poważnych awarii pobrano do analizy 32 próbki wód, ścieków i gleby.

Ponadto przeprowadzono 3 kontrole interwencyjne oraz 34 wizje terenowe, w związku ze zgłoszeniami zanieczyszczenia środowiska, nie zaklasyfikowanymi do „poważnych awarii”. W trakcie tych działań pobrano łącznie 56 próbek wód, ścieków i gleby. W wyniku przeprowadzonych postępowań skierowano 3 wystąpienia do organów administracji rządowej i 1 wystąpienie do organów administracji samorządowej.

Przykłady działań w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom

Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wchodzi w skład Wojewódzkiego Zespołu Reagowania Kryzysowego. W 2007 r. przygotowano pisemne informacje dotyczące oceny bezpieczeństwa w zakładach pracy województwa małopolskiego o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

Przedstawiciele Inspektoratu uczestniczyli w 4 posiedzeniach powiatowego zespołu reagowania kryzysowego w 2 powiatach.

Inspektorzy WIOŚ w Krakowie uczestniczyli także w ćwiczeniach prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną prowadzonych:

- na terenie OLPP - Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o. o. Baza Paliw Płynnych nr 9, Wola Rzędzińska 487d (ZDR) - ćwiczenia taktyczno bojowe sprawdzające zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy w dniu 26.04.2007 r. przez Komendę Wojewódzką PSP,
- na terenie Krak-Gaz Sp. z o.o Kraków – Terminal Przeładunkowy w Bochni (ZDR) - ćwiczenia taktyczno bojowe sprawdzające zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy w dniu 18.05.2007 r. przez Komendę Wojewódzką PSP
- przez Komendę Powiatową PSP w Nowym Sączu na Jeziorze Rożnowskim w dniu 31.05.2007 r., które dotyczyły zatonięcia w jeziorze samochodu z pasażerami oraz pożaru na jednostce pływającej,
- na terenie Firmy Chemicznej „Dwory” Spółka Akcyjna, (ZDR) - ćwiczenia taktyczno bojowe sprawdzające zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy w dniu 14.11.2007 r. przez Komendę Wojewódzką PSP.

Składano codzienne meldunki o zdarzeniach do Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Małopolskiego oraz na żądanie inne materiały, jak np. wyniki badań laboratoryjnych.

Pracownicy Wydziału Inspekcji przeprowadzili 3 seminaria szkoleniowe:

- w Zakładach Górniczo-Hutniczych „Bolesław” S. A. w Bukownie - szkolenie dotyczące poważnych awarii przemysłowych,
- na Forum Ekologicznym w Małopolskim Instytucie Samorządu Terytorialnego i Administracji nt. „Przeciwdziałanie Poważnym Awariom - podstawy formalno-prawne oraz realizacja zadań”,
- na Seminarium „Bezpieczeństwo pożarowe w dużych obiektach przemysłowych na przykładzie EC Kraków S.A.” organizowanym przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej oraz Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Pożarnictwa nt. „Współpraca pomiędzy Państwową Strażą Pożarną a Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w zakresie przeciwdziałania i likwidowania skutków poważnych awarii”.

Tematyka szkolenia dla zakładów obejmowała zagadnienia realizacji zadań przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w zakresie zapobiegania oraz likwidacji skutków poważnych awarii, zasad współpracy służb IOŚ z zakładami w przypadkach zdarzeń awaryjnych, teoretyczne podstawy klasyfikacji podmiotów gospodarczych do kategorii „potencjalnych sprawców poważnych awarii” oraz klasyfikacji zdarzeń awaryjnych.